

Arrest

nr. 305 940 van 30 april 2024
in de zaak RvV X / IV

Inzake: X

Gekozen woonplaats: ten kantore van advocaat T. MOSKOFIDIS
Eindgracht 1
3600 GENK

tegen:

de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen

DE VOORZITTER VAN DE IVE KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat X, die verklaart van Afghaanse nationaliteit te zijn, op 28 februari 2023 heeft ingediend tegen de beslissing van de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen van 13 februari 2023.

Gelet op artikel 51/4 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Gezien het administratief dossier.

Gelet op de beschikking van waarbij de terechtzitting wordt bepaald op 18 april 2024.

Gehoord het verslag van kamervoorzitter M. RYCKASEYS.

Gehoord de opmerkingen van de verzoekende partij en haar advocaat A. HAEGEMAN *loco* advocaat T. MOSKOFIDIS.

WIJST NA BERAAD HET VOLGENDE ARREST:

1. Over de gegevens van de zaak

Verzoekende partij verklaart de Afghaanse nationaliteit te hebben en geboren te zijn in 2004.

Verzoekende partij verklaart het Rijk te zijn binnengekomen op 18 oktober 2022. Op 19 oktober 2022 dient zij een verzoek om internationale bescherming in.

Op 5 januari 2023 wordt de verzoekende partij gehoord op het Commissariaat-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna: CGVS).

Op 13 februari 2023 neemt de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna: de commissaris-generaal) een beslissing "*niet-ontvankelijk verzoek (internationale bescherming in een andere EU lidstaat)*". Dit is de bestreden beslissing:

"A. Feitenrelaas

Volgens uw verklaringen bent u 20 jaar oud, Afghaan van nationaliteit, soenniet van religie en Pashtoun van etnie.

U verklaart te zijn geboren in Abadkhel (district Kot, provincie Nangarhar) en op uw zevende te zijn verhuisd naar Qala-ze-Zaman Khan, district 16, Kabul stad. Ten tijde van uw vertrek zat u in het elfde studiejaar (middelbare school). Uw vader is overleden en uw moeder woont in Kabul. U bent getrouwd met [B.H.], zij woont met jullie dochter in Abadkhel. U heeft twee halfbroers in België: [M.Y.K.H.] (CGVS [...]; O.V. [...]) en [N.S.H.] (CGVS [...]; O.V. [...]).

Betreffende uw problemen in Afghanistan verklaart u dat uw vader presidentieel adviseur was voor het oosten van Afghanistan en dat hij werd gevisieerd door taliban en Daesh. Na diverse mislukte aanslagen op zijn leven kwam jullie vader uiteindelijk om het leven bij een aanslag door Daesh. Vervolgens werd uw halfbroer [N.S.] presidentieel benoemd als volksvertegenwoordiger in het Upper House (ook: de Afghaanse senaat). [N.] zetelde er van 2018 tot zijn vertrek in september 2021. [N.] kwam voorts in december 2021 aan in België. Hem werd in januari 2022 de vluchtelingenstatus toegekend.

Nog verklaart u dat u samen met [M.Y.] Afghanistan verlaten heeft op de dag van de val van het Afghaanse regime, midden augustus 2021. U en [M.Y.] reisden via Iran en Turkije naar Griekenland, waar op 29 december 2021 een eerste keer uw vingerafdrukken werden geregistreerd. U diende er een verzoek om internationale bescherming in. Op 30 januari 2022 werd u internationale bescherming toegekend.

Nog verklaart u dat u en uw broer [M.Y.] na toekenning van internationale bescherming in Thessaloniki werden opgepakt door de Griekse autoriteiten en dat jullie door hen werden teruggeleid naar Turkije. Voorts verklaart u dat jullie zes maanden in Turkije hebben doorgebracht, waar jullie trachtten op legale wijze – via jullie Griekse opvangcentrum en via de Griekse diplomatieke posten in Turkije – terug te keren naar Griekenland. Daar dit niet lukte, reisden jullie op illegale wijze via Griekenland, Macedonië en andere Balkanlanden naar België. Op 15 september 2022 werden in Oostenrijk uw vingerafdrukken geregistreerd. U diende er een verzoek om internationale bescherming in, maar wachtte het resultaat niet af. U kwam samen met [Z.] op 18 oktober 2022 aan in België. Jullie dienden de daaropvolgende dag een verzoek om internationale bescherming in.

Betreffende Griekenland merkt u op dat een stabiel leven in Griekenland niet mogelijk is. U stelt dat u er geen toegang had tot medische hulp. Nog geeft u aan er in Griekenland veel drugshandel en mensensmokkel plaatsvond en vreest u dat u bij terugkeer mogelijkerwijs ook gedwongen zal zijn dergelijke smokkelactiviteiten uit te moeten voeren teneinde in uw levensonderhoud te kunnen voorzien.

U verklaart ook dat de Griekse politie jullie verblijfsdocumenten afpakte en u en [M.Y.] uitzette naar Turkije en voegt eraan toe dat de Griekse ambassade in Turkije jullie geen nieuwe verblijfsdocumenten verschaftte teneinde op legale wijze terug te keren naar Griekenland.

Ter staving van uw verzoek om internationale bescherming legt u de volgende documenten voor: kopieën van uw taskara; een kopie van uw studiecertificaat; kopieën van foto's en documenten inzake de activiteiten van uw broer [N.] en jullie vader in Afghanistan; en printscreens van communicatie tussen u en het Griekse consulaatgeneraal in Istanbul.

B. Motivering

Na grondige analyse van het geheel van de gegevens in uw administratief dossier, moet vooreerst worden vastgesteld dat u géén elementen kenbaar hebt gemaakt waaruit eventuele bijzondere procedurele noden kunnen blijken, en dat het Commissariaat-generaal evenmin dergelijke noden in uw hoofde heeft kunnen vaststellen.

Bijgevolg werden er u geen specifieke steunmaatregelen verleend, aangezien er in het kader van onderhavige procedure redelijkerwijze kan worden aangenomen dat uw rechten gerespecteerd worden en dat u in de gegeven omstandigheden kunt voldoen aan uw verplichtingen.

Na onderzoek van alle gegevens in uw administratief dossier, wordt uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk verklaard in overeenstemming met artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de wet van 15 december 1980.

Uit de elementen die voorhanden zijn (Eurodac Search Result, 19 oktober 2022n en Eurodac Marked Hit, 20 oktober 2022), blijkt dat u reeds internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie, namelijk Griekenland. Deze vaststelling wordt door u betwist. U geeft zowel bij uw interview bij de Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ) als bij uw persoonlijk onderhoud op het CGVS aan dat u niet op de hoogte bent van de actualiteit van uw Griekse verblijfsstatus en verklaart dat u denkt dat deze documenten slechts tijdelijk van aard waren en na uw uitzetting naar Turkije mogelijkerwijs niet meer geldig waren (Vragenlijst DVZ, vraag 22, 17 november 2022; CGVS, pp. 3, 4).

Overeenkomstig artikel 24 van de Kwalificatierichtlijn (Richtlijn 2011/95/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 inzake normen voor de erkenning van onderdanen van derde landen of staatlozen als personen die internationale bescherming genieten, voor een uniforme status voor vluchtelingen of voor personen die in aanmerking komen voor subsidiaire bescherming, en voor de inhoud van de verleende bescherming (herziening)), dat de modaliteiten van de verblijfsvergunningen die verband houden met een internationale beschermingsstatus regelt, zijn de verblijfsvergunningen in wezen beperkt in de tijd en hernieuwbaar. Dit is echter in beginsel niet het geval voor de toegekende internationale

beschermingsstatus die ten volle blijft gelden zolang het nodig is, de persoon die de status geniet, te beschermen. Deze status kan slechts ophouden, worden herroepen of ingetrokken in beperkte en uitzonderlijke omstandigheden. Deze status kan ook maar worden beëindigd in beperkte en uitzonderlijke omstandigheden, net zoals de hernieuwing ervan slechts kan worden geweigerd in beperkte en uitzonderlijke omstandigheden (vgl. artikel 11, 14, 16 en 19 van de Kwalificatie-richtlijn).

Gelet op wat voorafgaat, is het CGVS van mening dat na onderzoek van de elementen in uw administratief dossier met recht kan worden aangenomen dat, zelfs als zou het verblijfsdocument dat u werd uitgereikt op basis van de internationale beschermingsstatus die u werd verleend niet meer geldig zijn, niets erop wijst dat uw status van persoon die internationale bescherming geniet, niet meer geldig is.

Aangezien de geldigheid van uw status van persoon die internationale bescherming geniet, niet in vraag wordt gesteld, wijst niets er daarenboven op dat u niet zou kunnen terugkeren naar Griekenland, of dat, mocht dit het geval zijn, uw verblijfsvergunning die verband houdt met uw status van persoon die internationale bescherming geniet niet eenvoudig zou kunnen worden hernieuwd mits het zetten van een aantal stappen (naar analogie, RvV 30 maart 2017, nr. 184 897).

In het kader van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel (GEAS) moet worden aangenomen dat uw behandeling en rechten er in overeenstemming zijn met de vereisten van het Verdrag van Genève, het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM). Het Unierecht steunt immers op de fundamentele premisse dat elke lidstaat met alle andere lidstaten een reeks gemeenschappelijke waarden deelt waarop de Unie berust, en dat elke lidstaat erkent dat de andere lidstaten deze waarden met hem delen. Dit impliceert en rechtvaardigt dat de lidstaten er onderling op vertrouwen dat de andere lidstaten deze waarden erkennen en het Unierecht, dat deze waarden ten uitvoer brengt, dus in acht nemen, en dat hun respectieve nationale rechtsordes in staat zijn een effectieve en gelijkwaardige bescherming te bieden van de door dat recht erkende grondrechten [zie: HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, nrs. C 297/17, C 318/17, C 319/17 en C 438/17, ECLI:EU:C:2019:219, Ibrahim e.a., randnummers 83-85 en HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, nr. C 163/17, ECLI:EU:C:2019:218, Jawo, randnummers 80-82]. Hieruit volgt dat verzoeken van personen die reeds internationale bescherming genieten in een EU-lidstaat in beginsel niet-ontvankelijk kunnen worden verklaard als uitdrukking van het beginsel van wederzijds vertrouwen.

De vaststelling dat er tussen de EU-lidstaten verschillen kunnen bestaan met betrekking tot de mate waarin aan begunstigden van internationale bescherming rechten worden toegekend en zij deze kunnen uitoefenen, doet geen afbreuk aan het gegeven dat zij onder dezelfde voorwaarden als de onderdanen van de lidstaat die de bescherming heeft toegekend toegang krijgen tot bijvoorbeeld (sociale) huisvesting, sociale bijstand, gezondheidszorg of tewerkstelling, en bijgevolg óók dezelfde stappen zullen moeten ondernemen om hiervan gebruik te maken. Bij de beoordeling van de situatie van begunstigden gelden dan ook de omstandigheden van de daar aanwezige onderdanen als maatstaf, niet de omstandigheden in andere lidstaten van de Europese Unie, en wordt rekening gehouden met de realiteit dat óók de socio-economische mogelijkheden van deze onderdanen erg problematisch en complex kunnen zijn.

In het andere geval zou het gaan om een vergelijk van nationale socio-economische systemen, bestaansvoorzieningen en nationale regelgeving, waarbij begunstigden van internationale bescherming een meer voordelige regeling zouden kunnen bekomen dan de onderdanen van de lidstaat die hen bescherming heeft verleend. Dit zet niet alleen het voortbestaan van het GEAS op de helling, maar werkt tevens irreguliere, secundaire migratiestromen in de hand, evenals discriminatie ten overstaan van EU-onderdanen,...

Ook het Europees Hof van Justitie oordeelde dat enkel uitzonderlijke omstandigheden in de weg staan dat het verzoek van een persoon die reeds internationale bescherming geniet in een andere EU-lidstaat, niet-ontvankelijk wordt verklaard, namelijk wanneer de voorzienbare levensomstandigheden van de begunstigde van internationale bescherming in een andere lidstaat hem er blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling zoals bepaald in artikel 4 van het Handvest, welk artikel overeenstemt met artikel 3 EVRM. Het Hof voegde eraan toe dat bij de beoordeling van alle gegevens van de zaak een “bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid” moet worden bereikt, wat slechts het geval is “wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid” [Ibid., Ibrahim e.a., randnummers 88-90 en Jawo, randnummers 90-92].

Situaties die géén “zeer verregaande materiële deprivatie” teweegbrengen, zijn volgens het Hof van Justitie níét van aard zijn om de vereiste drempel van zwaarwegendheid te bereiken, zelfs al worden deze bijvoorbeeld gekenmerkt door een grote onzekerheid of sterke verslechtering van de levensomstandigheden, door de omstandigheid dat begunstigden van internationale bescherming in een andere lidstaat er geen bestaansondersteunende voorzieningen genieten of voorzieningen die duidelijk beperkter zijn dan die welke in andere lidstaten worden geboden zonder dat zij anders worden behandeld dan de onderdanen van deze lidstaat, door het enkele feit dat de sociale bescherming en/of de levensomstandigheden gunstiger zijn in de

lidstaat waar het nieuw verzoek om internationale bescherming is ingediend dan in de lidstaat die reeds bescherming heeft verleend, door de omstandigheid dat de vormen van familiale solidariteit waarop onderdanen van een lidstaat een beroep kunnen doen om het hoofd te bieden aan tekortkomingen van het sociale stelsel van die lidstaat meestal niet voorhanden zijn voor personen die er internationale bescherming genieten, door een bijzondere kwetsbaarheid die specifiek de begunstigde betreft of door het bestaan van tekortkomingen bij de uitvoering van integratieprogramma's voor begunstigten [Ibid., Ibrahim e.a., randnummers 91-94 en Jawo, randnummers 93-97].

Op basis van een analyse van het geheel van de elementen in uw administratief dossier, waarbij het aan u toekomt om het vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in de EU-lidstaat die u deze bescherming verleende geëerbiedigd worden op individuele wijze te weerleggen, moet worden vastgesteld dat u onvoldoende concrete elementen aanhaalt die de niet-ontvankelijkheid van uw verzoek in de weg staan.

Waar uit de elementen in uw administratief dossier zou blijken dat u als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geconfronteerd werd met bepaalde moeilijkheden op het vlak van gezondheidszorg en huisvesting alsook getuige was van drugs- en mensensmokkel (CGVS, pp. 4-8), voldoet deze situatie niet aan de bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid en cumulatieve voorwaarden zoals bepaald door het Hof van Justitie.

Hoewel dergelijke moeilijkheden een aanwijzing kunnen vormen van bepaalde problematische situaties zoals deze ook geïdentificeerd worden door het Hof (zie hoger), kan immers niet worden besloten dat u door de onverschilligheid van de daar aanwezige autoriteiten, en voor zover u volledig afhankelijk zou zijn geweest van overheidssteun, buiten uw wil en uw persoonlijke keuzes om, terecht bent gekomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die u niet in staat stelt om te voorzien in uw meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor uw fysieke of mentale gezondheid of u in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid. Evenmin zijn er concrete indicaties dat dit het geval zou zijn bij een terugkeer ernaartoe.

Voor de volledigheid dient voorts te worden opgemerkt dat u weliswaar gewag maakt van onder meer verkoudheid en huidproblemen die in Griekenland niet werden behandeld, hetgeen u als onmenselijke behandeling bestempelt (CGVS, p. 5), maar verklaren u en uw broer tegelijkertijd dat u wel zou hebben kunnen rekenen op hulp van uw voormalige Griekse opvangcentrum toen u zich opnieuw in Turkije bevond (Vragenlijst Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ), 17 november 2022, vraag 22; CGVS [M.Y.], p. 7). Uw verklaringen dat u dus alle (basis)ondersteuning ontbrak toen u zich in Griekenland bevond, komt hiermee op de helling te staan.

Bovendien toont u in het licht van de ervaringen waarmee u naar eigen zeggen geconfronteerd werd, evenmin aan dat u uw rechten terzake niet zou kunnen doen gelden. In dit verband moet immers worden vastgesteld dat u hiertoe géén stappen hebt gezet, terwijl het vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geëerbiedigd worden en u dezelfde rechten geniet als de daar aanwezige onderdanen uiteraard niet wegneemt dat u zelf óók de nodige stappen moet ondernemen om deze uit te oefenen.

U geeft weliswaar aan dat u nadat u en [M.Y.] Griekse verblijfspapieren verkregen hadden, beiden in Thessaloniki werd opgepakt en teruggeleid naar Turkije (CGVS, pp. 3-5, 6), maar u kan dit niet hardmaken. U legt weliswaar printscreens voor van communicatie tussen uw broer [M.Y.] en het Griekse consulaatgeneraal in Istanbul, maar uit deze communicatie kunnen geen concrete elementen worden afgeleid waaruit blijkt dat jullie effectief verwijzen naar en aanspraak maken op de toegekende Griekse verblijfsstatus. Wanneer [M.Y.] hierop wordt gewezen tijdens zijn persoonlijk onderhoud, antwoordt hij dat hij wel verwees naar het dossiernummer (CGVS [M.Y.], p. 8). Wanneer hem vervolgens wordt gevraagd of jullie niet zelfstandig terugkeerden van Griekenland naar Turkije teneinde jullie Griekse verblijfsdocumenten effectief te verliezen opdat jullie een succesvolle asielprocedure zouden kunnen doorlopen in België, antwoordt [M.Y.] louter dat hij naar België wilde afreizen om net als jullie (half)broer [N.] hier een goed leven op te kunnen bouwen (CGVS [M.Y.], p. 8). Wanneer u in uw persoonlijk onderhoud dezelfde vraag wordt gesteld, geeft u aan dat uw maternale oom had betaald om u van Turkije naar België te brengen, opdat jullie in België een mooi leven zouden kunnen opbouwen (CGVS, p. 6).

Hoe het ook zij, u geeft voorts telkenmale aan dat u zich niet in Griekenland wenste te vestigen maar altijd van zins was om door te reizen naar uw (half)broer [N.] in België. Bij de DVZ verklaart u dat uw halfbroers verblijf in België de enige reden was dat u Griekenland verliet (Vragenlijst DVZ, 17 november 2022, vraag 22). Op het CGVS verklaart u eveneens dat u zich in België wilde vestigen (CGVS, p. 4) en later in uw persoonlijk onderhoud zegt u zelfs dat u nooit van plan was om in Griekenland een leven op te bouwen (CGVS, p. 6). Dat u zich bovendien niet bij de Griekse autoriteiten in Griekenland meldde nadat u er een tweede keer aankwam (Vragenlijst DVZ, 17 november 2022, vraag 22) terwijl jullie volgens [M.Y.] wel degelijk konden rekenen op steun en instructies van het opvangcentrum waar jullie voorheen verbleven (CGVS [M.Y.], p. 7), getuigt niet van een oprechte intentie om een duurzaam bestaan in Griekenland uit te bouwen en er uw rechten te doen gelden.

Bovendien getuigt uw kunnen om uw verdere reis doorheen Europa te bewerkstelligen op een doorgronde zelfredzaamheid en voldoende keuzemogelijkheden, waardoor er geen ernstig risico is dat u zou

terechtkomen in leefomstandigheden die in strijd zijn met de artikelen 3 van het EVRM en 4 van het EU Handvest (Ibid., Ibrahim e.a., randnummer 93 en Jawo, randnummer 95).

Inzake uw voorgehouden vrees dat u bij terugkeer naar Griekenland mogelijkerwijs gedwongen zal zijn smokkelactiviteiten uit te moeten voeren teneinde in uw levensonderhoud te kunnen voorzien omdat u denkt dat de meeste mensen er smokkelaar zijn (CGVS, p. 6), dient voorts te worden opgemerkt dat dit een louter speculatieve vrees is die u op geen enkel moment weet te concretiseren. Bijgevolg kan hieruit geen vrees ten aanzien van Griekenland in uw hoofd worden afgeleid.

Gelet op wat voorafgaat, moet worden besloten dat u het vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geëerbiedigd worden, niet weerlegt. Bijgevolg zijn er géén feiten of elementen voorhanden die de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° op uw specifieke omstandigheden in de weg staan, en wordt uw verzoek niet-ontvankelijk verklaard.

De overige door u voorgelegde documenten – namelijk uw taskara, studiecertificaat en de documenten van uw broers en wijlen uw vaders activiteiten in Afghanistan –werpen geen ander licht op bovenstaande vaststellingen. Zij zijn immers enerzijds enkel een indicatie van uw identiteit, nationaliteit en opleidingsniveau, anderzijds enkel een indicatie van de problemen die u in Afghanistan heeft gekend. Op geen enkele wijze kan uit deze documenten evenwel een vrees uwentwege ten aanzien van Griekenland worden afgeleid.

C. Conclusie

Op basis van de elementen uit uw dossier, verklaar ik uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk op basis van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet.

Ik vestig de aandacht van de Staatssecretaris op het feit dat u internationale bescherming werd verleend door Griekenland en dat u om die reden niet mag worden teruggezonden naar Afghanistan.”

2. Het verzoekschrift

2.1. In het verzoekschrift voert verzoekende partij een schending aan van de artikelen 48/3 en 48/4 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (hierna: de Vreemdelingenwet).

2.2. Verzoekende partij benadrukt dat de stelling van het CGVS dat zij van Griekenland teruggekeerd is naar Turkije om daarna verder te reizen naar België uitermate vergezocht is. Indien zij zou terugkeren naar Turkije is zij namelijk nog verder verwijderd van België. Daarnaast heeft zij reeds een moeilijke stap genomen om tot bij de Europese Unie te geraken. Door terug te keren naar een land buiten de Europese Unie maakt zij het zichzelf moeilijker. Zij wenst er daarnaast niet enkel op te wijzen dat haar verblijfsvergunning in Griekenland van tijdelijke aard is, maar ook dat zij door de Griekse autoriteiten werd teruggestuurd naar Turkije omdat het een veilig derde land zou zijn. Haar leven was in Turkije echter uitermate in gevaar. Verzoekende partij vreest bij een terugkeer naar Griekenland in een situatie van materiële deprivatie terecht te komen aangezien zij tijdens haar vorig verblijf in Griekenland reeds geconfronteerd werd met beperkte mogelijkheden om een inkomen te verwerven. Zij benadrukt ook dat begunstigten van internationale bescherming in Griekenland vaak op straat belanden omwille van allerhande barrières en dat racistische incidenten in Griekenland schering en inslag zijn. In het kader hiervan verwijst zij naar landeninformatie. Ten slotte benadrukt zij nog dat het moeilijk is om in Griekenland werk te vinden door taalbarrières, het ontbreken van diploma's of de vereiste kwalificaties, waardoor er slechts beperkte mogelijkheden zijn om geld te verdienen.

3. De aanvullende nota's

3.1. Op 16 april 2024 maakt de verwerende partij overeenkomstig artikel 39/76, § 1, tweede lid van de Vreemdelingenwet een aanvullende nota over waarin zij verwijst naar volgende rapporten en er de weblinks van vermeldt:

- AIDA, “Country Report: Greece. Update 2022”, 8 juni 2023;
- Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, “Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”, juni 2022;
- RSA/ PRO ASYL, “Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights”, maart 2023.

3.2. Op 17 april 2024 maakt de verzoekende partij overeenkomstig artikel 39/76, § 1, tweede lid van de Vreemdelingenwet een aanvullende nota over waarin zij volgende bijkomende stukken neerlegt:

- printscreens.

Hiermee wenst verzoekende partij aan te tonen dat zij uitgezet werd naar Turkije en dat zij niet geholpen werd door de Griekse autoriteiten om terug te keren naar Griekenland. Griekenland heeft volgens verzoekende partij artikel 3 van het van het Europees Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens

en de Fundamentele Vrijheden, ondertekend te Rome op 4 november 1950 en goedgekeurd bij de wet van 13 mei 1955 (hierna: het EVRM) geschonden.

3.3. Op 18 april 2024, ter terechtzitting, legt de verzoekende partij overeenkomstig artikel 39/76, § 1, tweede lid van de Vreemdelingenwet een tweede aanvullende nota neer waarin zij onder andere verwijst naar volgende rapporten en er de weblinks van vermeldt:

- AIDA, *“Country Report: Greece. Update 2021”*, 2022;
- AIDA, *“Country Report: Greece. Update 2022”*, 8 juni 2023;
- RSA, *“Deported to destitution”*, 6 oktober 2022;
- RSA, *“CEAS: “Breaches of core legal principles are going to become the new normal”*, 20 september 2023;
- RSA, *“Returned recognized refugees face a dead-end in Greece”*, 9 januari 2019;
- RSA, *“Rule of law backsliding continues in Greece”*, 27 januari 2023;
- Diotima, *“Refugees in Greece: risk of homelessness and destitution for thousands during winter”*;
- RSA/ PRO ASYL, *“Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights”*, maart 2022;
- RSA, *“Recognised refugees in Greece left without even minimal support after new interruption of HELIOS programme”*, 22 januari 2024;
- RSA, *“The new ‘Cartoneros’ of Athens”*, 14 juli 2022;
- RSA, *“Recognised refugee returned to Greece, destitute, forgotten and undocumented”*, 4 maart 2022;
- RSA, *“Greece: Rule of Law Threatened”*, 6 februari 2024;
- RSA, *“Racist Violence Recording Network expresses serious concern over escalating targeting of refugees and migrants”*, 28 augustus 2023;
- RSA, *“19 refugees dead in the devastating fires and escalation of racist violence in Evros, Greece”*, 23 augustus 2023;
- RSA, *“No monitoring of fundamental rights violations in Greece without independent and effective mechanisms”*, 21 juni 2023.

4. Over de gegrondheid van het beroep

4.1. Bevoegdheid

Inzake beroepen tegen de beslissingen van de commissaris-generaal beschikt de Raad over volheid van rechtsmacht. Dit wil zeggen dat het geschil met alle feitelijke en juridische vragen in zijn geheel aanhangig wordt gemaakt bij de Raad, die een onderzoek voert op basis van het rechtsplegingsdossier. Als administratieve rechter doet hij in laatste aanleg uitspraak over de grond van het geschil (wetsontwerp tot hervorming van de Raad van State en tot oprichting van een Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, *Parl. St. Kamer* 2005-2006, nr. 2479/001, p. 95-96 en 133). Door de devolutieve kracht van het beroep is de Raad niet noodzakelijk gebonden door de motieven waarop de bestreden beslissing is gesteund en de kritiek van de verzoeker daarop. Hij dient verder niet op elk aangevoerd argument in te gaan.

De Raad is het enige rechtscollege dat bevoegd is om kennis te nemen van de beroepen ingediend tegen de beslissingen van de commissaris-generaal. In toepassing van de richtlijn 2011/95/EU, moet de Raad zijn bevoegdheid uitoefenen op een wijze die tegemoet komt aan de verplichting om “een daadwerkelijk rechtsmiddel bij een rechterlijke instantie” te voorzien in de zin van artikel 46 van de richtlijn 2013/32/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming (hierna: de Procedurerichtlijn). Hieruit volgt dat wanneer de Raad een beroep onderzoekt dat werd ingediend op basis van artikel 39/2, § 1 van de Vreemdelingenwet, hij gehouden is de wet uit te leggen op een manier die conform is aan de vereisten van een volledig en *ex nunc*-onderzoek van zowel de juridische als de feitelijke gronden, zoals deze voortvloeien uit artikel 46, § 3 van de richtlijn 2013/32/EU.

4.2. Samenwerkingsplicht

Artikel 48/6, § 1 van de Vreemdelingenwet luidt als volgt:

“§ 1. De verzoeker om internationale bescherming dient alle nodige elementen ter staving van zijn verzoek zo spoedig mogelijk aan te brengen. De met het onderzoek van het verzoek belaste instanties hebben tot taak om de relevante elementen van het verzoek om internationale bescherming in samenwerking met de verzoeker te beoordelen.

De in het eerste lid bedoelde elementen omvatten onder meer de verklaringen van de verzoeker en alle documentatie of stukken in zijn bezit met betrekking tot zijn identiteit, nationaliteit(en), leeftijd, achtergrond, ook die van de relevante familieleden, land(en) en plaats(en) van eerder verblijf, eerdere verzoeken, reisroutes, reisdocumentatie en de redenen waarom hij een verzoek om internationale bescherming indient.”

Artikel 10.3 van de richtlijn 2013/32/EU, dat handelt over de vereisten voor de behandeling van verzoeken, bepaalt ook:

“3. De lidstaten zien erop toe dat de beslissingen van de beslissingsautoriteit over verzoeken om internationale bescherming zijn gebaseerd op een deugdelijk onderzoek. Daartoe zorgen de lidstaten ervoor dat:

a) (...);

b) er nauwkeurige en actuele informatie wordt verzameld uit verschillende bronnen, zoals het EASO en de UNHCR, en relevante internationale mensenrechtenorganisaties, over de algemene situatie in de landen van oorsprong van verzoekers en, waar nodig, in de landen van doorreis, en dat het personeel dat de verzoeken behandelt en daarover beslist, over deze informatie kan beschikken;

(...)”

Het wettelijke kader omtrent de beoordeling van feiten en omstandigheden met inbegrip van de samenwerkingsplicht wordt heden uiteengezet in de artikelen 48/6 en 48/7 van de Vreemdelingenwet, die de omzetting betreffen van artikel 4 van de richtlijn 2011/95/EU en artikel 13, lid 1 van de richtlijn 2013/32/EU en bijgevolg in het licht van deze Unierechtelijke bepalingen moeten worden gelezen.

De in artikel 4 van de richtlijn 2011/95/EU vervatte ‘beoordeling van feiten en omstandigheden’ in het kader van een onderzoek naar aanleiding van een verzoek om internationale bescherming, verloopt in twee onderscheiden fasen. De eerste fase betreft de vaststelling van de feitelijke omstandigheden die bewijselementen tot staving van het verzoek kunnen vormen. De in artikel 4, lid 1 van de richtlijn 2011/95/EU en artikel 13, lid 1 van de richtlijn 2013/32/EU beoogde samenwerkingsplicht, die beperkt is tot deze eerste fase, houdt in dat het in beginsel aan de verzoeker om internationale bescherming toekomt om alle nodige elementen ter staving van zijn verzoek, zoals vermeld in artikel 48/6, § 1, tweede lid van de Vreemdelingenwet, zo spoedig mogelijk aan te brengen opdat de relevante elementen van zijn verzoek kunnen worden bepaald. De verzoeker moet aldus een inspanning doen om dit verzoek te onderbouwen, onder meer aan de hand van verklaringen, schriftelijke bewijzen, zoals documenten en stukken, of ander bewijsmateriaal. Indien de door de verzoeker aangevoerde elementen om welke reden ook niet volledig, actueel of relevant zijn, is het aan de met het onderzoek belaste instanties om actief met de verzoeker samen te werken om alle elementen te verzamelen die het verzoek kunnen staven. Daarnaast moeten deze instanties ervoor zorgen dat nauwkeurige en actuele informatie wordt verzameld over de algemene situatie in het land van oorsprong en, waar nodig, in landen van doorreis.

De tweede fase betreft de beoordeling in rechte van deze gegevens door de met het onderzoek belaste instanties, waarbij wordt beslist of in het licht van de feiten die een zaak kenmerken, is voldaan aan de materiële voorwaarden, omschreven in de artikelen 48/3 of 48/4 van de Vreemdelingenwet, voor de toekenning van internationale bescherming. Hier wordt beoordeeld wat de gevolgen zijn van de tot staving van het verzoek ingediende elementen, en dus wordt beslist of die elementen daadwerkelijk kunnen voldoen aan de voorwaarden voor de toekenning van de gevraagde internationale bescherming. Dit onderzoek van de gegrondheid van het verzoek behoort tot de uitsluitende bevoegdheid van de met het onderzoek belaste instanties zodat in deze fase een samenwerkingsplicht niet aan de orde is (HvJ 22 november 2012, C-277/11, M.M., pt. 64-70). De beoordeling van een verzoek om internationale bescherming moet plaatsvinden op individuele wijze.

4.3. Beoordeling

4.3.1. Wat betreft de kritiek van verzoekende partij in de aanvullende nota inzake de niet gerespecteerde beslissingstermijn van (vijf)tien dagen vervat in artikel 57/6, § 3, derde en vierde lid, wijst de Raad erop dat deze bepalingen luiden als volgt:

“De in het eerste lid, 2°, 3°, 4° en 6°, bedoelde beslissingen worden getroffen binnen een termijn van vijftien werkdagen na ontvangst van het verzoek om internationale bescherming dat door de minister of zijn gemachtigde werd overgezonden.

De in het eerste lid, 5°, bedoelde beslissing wordt getroffen binnen een termijn van tien werkdagen na ontvangst van het verzoek om internationale bescherming dat door de minister of zijn gemachtigde werd overgezonden.”

In de voorbereidende werken wordt hierover het volgende gesteld: *“Gezien, in het geval de Commissaris-generaal beslist tot de niet-ontvankelijkheid van het verzoek, het vermoeden bestaat dat de verzoeker geen nood heeft aan internationale bescherming, hetzij omdat hij reeds bescherming geniet in een lidstaat van de EU, hetzij omdat hij afkomstig is uit een lidstaat van de EU of uit een staat die partij is bij een Toetredingsverdrag tot de EU, hetzij omdat hij bescherming kan krijgen in een derde land waarmee hij een band heeft, wordt de beslissingstermijn voor de nietontvankelijke verzoeken ingekort tot vijftien werkdagen. Van deze termijn kan afgeweken worden ingeval van een volgend verzoek overeenkomstig artikel 57/6/2. Gezien het onderzoek van de nieuwe elementen snel kan gebeuren, is het aangewezen dat een beslissing tot*

al dan niet ontvankelijkheid van een volgend verzoek wordt genomen binnen een termijn van tien werkdagen. (Parl.St. Kamer, 2016-2017, nr. 54 2548/001, 109)."

Hieruit blijkt overduidelijk dat de in artikel 57/6, § 3, derde en vierde lid van de Vreemdelingenwet opgenomen termijnen een louter indicatieve ordetermijn betreffen waarbij de wetgever het aangewezen acht om deze verzoeken snel (binnen een termijn van vijftien of tien werkdagen) te behandelen. Een snelle behandeling is derhalve wenselijk, maar niet verplicht. De wet verbindt, in tegenstelling tot hetgeen verzoekende partij lijkt voor te houden, geen sanctie aan het overschrijden van voormelde termijn. Het overschrijden van die termijn heeft louter tot gevolg dat de in artikel 39/57, § 1 van de Vreemdelingenwet vermelde beroepstermijn *in casu* geen 10 dagen betreft, doch tot 30 dagen wordt verlengd. Er zijn ook geen wettelijke bepalingen of beginselen die de Raad toelaten een vreemdeling als vluchteling te erkennen of de subsidiaire beschermingsstatus toe te kennen omdat zijn verzoek om internationale bescherming niet binnen een bepaalde termijn werd afgehandeld. Evenmin wordt de commissaris-generaal opgelegd om in zijn beslissing op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 5° uitleg te vermelden waarom de vooropgestelde termijn niet werd nageleefd, noch kan uit het niet nemen van een beslissing tot niet-ontvankelijk verzoek (volgend verzoek) binnen de door artikel 57/6, § 3, vierde lid gestelde termijn, worden afgeleid dat het volgend verzoek wél ontvankelijk dient te worden verklaard, zoals verzoekende partij suggereert in de aanvullende nota. Het overschrijden van die termijn van tien dagen brengt verder geen verlies van bevoegdheid met zich mee (cf. RvS 4 oktober 2018, nr. 13.026 (c)). Dat deze termijn wordt overschreden, heeft aldus geenszins tot gevolg dat de commissaris-generaal niet (langer) bevoegd zou zijn om de ingediende verzoeken om internationale bescherming op grond van voormelde bepaling niet-ontvankelijk te verklaren. Verzoekende partij toont ook niet aan welk belang zij heeft bij het aanvoeren dat haar verzoek om internationale bescherming sneller had moeten worden behandeld. Zij kan bezwaarlijk beweren benadeeld te zijn door de langere duur van de procedure nu zij hierdoor langer bescherming genoot tegen de beweerde vervolging en aanvullende stukken kon verzamelen ter staving van haar relaas. Verzoekende partij kan er dan ook niet van uitgaan, zoals zij in haar aanvullende nota stelt, dat er aangenomen kan worden dat de commissaris-generaal impliciet een ontvankelijkheidsbeslissing genomen heeft omdat er een einde kwam aan zijn bevoegdheid om een onontvankelijkheidsbeslissing te nemen. Uit bovenstaande blijkt dat het overschrijden van de termijn geen verlies van bevoegdheid met zich meebrengt. Ook de beperkte uiteenzetting en verwijzing naar de Opvangwet van 12 januari 2007 doet aan bovenstaande geen afbreuk.

4.3.2. De bestreden beslissing werd genomen op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet. Dit artikel voorziet in de mogelijkheid om een verzoek om internationale bescherming van een vreemdeling niet-ontvankelijk te verklaren wanneer deze reeds internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie. Deze bepaling vormt de omzetting naar Belgisch recht van artikel 33, lid 2, a) van de Procedurerichtlijn.

4.3.3. Uit de bestreden beslissing blijkt dat verzoekende partij reeds internationale bescherming geniet in Griekenland. Uit de stukken van het administratief dossier blijkt inderdaad dat de verzoekende partij internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie, namelijk Griekenland. Zij kreeg internationale bescherming toegekend op 3 januari 2022 (administratief dossier, map 7, landeninformatie, stuk 2).

De verzoekende partij brengt geen elementen aan waaruit blijkt dat zij actueel niet meer over internationale bescherming zou beschikken. Zij brengt geen concrete gegevens of verifieerbare elementen bij die aantonen dat er sprake zou zijn van een intrekking of opheffing van de haar verleende status, noch bevat het administratief dossier enige concrete aanwijzing in die zin.

4.3.4. Verzoekende partij stelt dat zij niet kan terugkeren naar Griekenland omdat zij daar in een situatie van verregaande materiële deprivatie zal terechtkomen. In Griekenland zijn er zeer beperkte mogelijkheden om een inkomen te vergaren, belanden begunstigen van internationale bescherming vaak op straat, heerst er veel racisme en is er moeilijk werk te vinden.

4.3.4.1. De Raad onderzoekt de situatie van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland op basis van de meest recente informatie waarover hij in de huidige fase van de procedure beschikt, namelijk:

- het "*Country Report: Greece. Update 2022*" van AIDA/ECRE van 8 juni 2023;
- het "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*" van het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken van juni 2022;
- het rapport "*Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights*" van RSA/PRO ASYL van maart 2023;
- RSA, "*Deported to destitution*", 6 oktober 2022;
- RSA, "*CEAS: 'Breaches of core legal principles are going to become the new normal'*", 20 september 2023;
- RSA, "*Returned recognized refugees face a dead-end in Greece*", 9 januari 2019;
- RSA, "*Rule of law backsliding continues in Greece*", 27 januari 2023;

- Diotima, *"Refugees in Greece: risk of homelessness and destitution for thousands during winter"*;
- RSA, *"Recognised refugees in Greece left without even minimal support after new interruption of HELIOS programme"*, 22 januari 2024;
- RSA, *"Greece: Rule of Law Threatened"*, 6 februari 2024;
- RSA, *"Racist Violence Recording Network expresses serious concern over escalating targeting of refugees and migrants"*, 28 augustus 2023;
- RSA, *"19 refugees dead in the devastating fires and escalation of racist violence in Evros, Greece"*, 23 augustus 2023;
- RSA, *"No monitoring of fundamental rights violations in Greece without independent and effective mechanisms"*, 21 juni 2023.

De Raad stelt vast dat in de verschillende rapporten de huidige situatie van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland wordt onderzocht, zowel wat betreft de inhoud van de in de artikelen 24 tot en met 35 van richtlijn 2011/95/EU bedoelde voordelen waarop zij als begunstigden van internationale bescherming aanspraak maken als wat betreft de toegang tot deze voordelen.

Uit de door de partijen verstrekte informatie blijkt duidelijk dat de situatie van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland de laatste jaren steeds moeilijker is geworden op het vlak van huisvesting, werkgelegenheid en toegang tot de sociale en gezondheidszorgdiensten.

Uit de beschikbare informatie blijkt dat het beleid van de Griekse autoriteiten erop gericht is van begunstigden van internationale bescherming te verwachten dat zij zelfstandig zijn en voor hun eigen bestaansmiddelen zorgen, terwijl zij belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels moeten overwinnen om toegang te krijgen tot bepaalde officiële documenten en zij – zeker wanneer zij terugkeren uit een andere lidstaat en niet (meer) over geldige verblijfsdocumenten beschikken – geconfronteerd worden met substantiële belemmeringen om hun rechten voor een potentieel lange periode te kunnen doen gelden. Dit betekent dat het voor statushouders moeilijk kan zijn om zelfstandig hun rechten te doen gelden en in de meest elementaire behoeften als voedsel, onderdak en stromend water te voorzien.

Het verkrijgen en vernieuwen van bepaalde documenten blijken vaak complex te zijn, waarbij dergelijke administratieve obstakels veel begunstigden ervan weerhouden de documenten te verkrijgen die nodig zijn voor de toegang tot fundamentele socio-economische basisrechten zoals de gezondheidszorg, huisvesting, sociale zekerheid, de arbeidsmarkt, onderwijs, het openen van een bankrekening en zelfs juridische bijstand onder dezelfde voorwaarden als onderdanen (rapport *"Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights"* van RSA/PRO ASYL van maart 2023, p. 5-6). Het al dan niet beschikken over een Griekse verblijfsvergunning (ADET) is belangrijk voor de vraag of begunstigden van een internationale beschermingsstatus in Griekenland het risico lopen dakloos te worden en, in dat geval, in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Het bezit van een geldige ADET is een voorwaarde voor het verkrijgen van een Grieks fiscaal registratienummer (AFM), dat het openen van een bankrekening, de huur van onroerend goed of zelfs het verkrijgen van een sociale zekerheidsnummer (AMKA) mogelijk maakt. De afgifte van een AMKA vormt dan weer een voorwaarde voor toegang tot de gezondheidszorg en de arbeidsmarkt. Volgens een recente nieuwe regeling moet de beslissing tot afgifte van de ADET *in principe* worden opgenomen in de beslissing tot toekenning van de internationale beschermingsstatus die door de asielautoriteiten of door de beroepsinstantie wordt afgegeven. Overeenkomstig een recente omzendbrief van het Griekse Ministerie van Migratie en Asiel van 31 januari 2023 moet de beslissing tot afgifte van een ADET in ieder geval aan de begunstigde worden meegedeeld op dezelfde dag als de beslissing inzake het verzoek om internationale bescherming. Vervolgens moet binnen de zes maanden online een afspraak worden gemaakt met de bevoegde diensten van de Griekse politie om de nodige documenten voor de daadwerkelijke afgifte van een ADET voor te leggen. Hier geldt een gemiddelde wachttijd van twee weken. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen. Het duurt vervolgens 1,5 maand vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden hiervan niet persoonlijk verwittigd. Wekelijks verschijnen er online lijsten met de zaaknummers waarvan de ADET-kaarten klaar liggen om te worden afgehaald.

Meerdere bronnen geven aan dat de begunstigden van een internationale beschermingsstatus zich in Griekenland in een nog meer precarie situatie bevinden dan verzoekers om internationale bescherming en dat de huisvestingsmogelijkheden voor begunstigden zeer beperkt zijn waardoor zij het risico lopen dakloos te worden:

"Meerdere bronnen concluderen dat statushouders in een slechtere positie verkeren ten opzichte van personen die nog in de asielprocedure zitten. Zo zijn er voor statushouders minder opties als het gaat om huisvesting in vergelijking met asielzoekers."

("Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland" van het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken van juni 2022, p. 32)

De situatie van statushouders in Griekenland en bij hun terugkeer is dus zeer precair en problematisch, wat onder meer te wijten is aan de administratieve obstakels op het vlak van onder meer toegang tot huisvesting, werkgelegenheid en socio-economische en medische hulp waarmee zij worden geconfronteerd en waardoor zij in rampzalige levensomstandigheden kunnen terechtkomen.

Wat in de eerste plaats de huisvestingsproblematiek betreft, blijkt uit de informatie waarover de Raad beschikt dat van begunstigden van een internationale beschermingsstatus wordt verwacht dat zij het opvangcentrum waar zij verbleven dertig dagen na het verkrijgen van hun status verlaten en dat zij daarna zelf op zoek gaan naar huisvesting (rapport "*Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights*" van RSA/PRO ASYL van maart 2023, p. 23-25).

Het enige officiële integratieprogramma in Griekenland, dat betrekking had op de periode van juli 2019 tot juli 2022, is het programma van HELIOS (*Hellenic Integration Support for Beneficiaries of International Protection*), opgezet door de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) in samenwerking met een aantal niet-gouvernementele organisaties. Sinds 2022 wordt dit programma in afwachting van opname in het Europees Sociaal Fonds tijdelijk uit nationale fondsen gefinancierd en wordt het door de autoriteiten verlengd. De inschrijving voor dit integratieprogramma moet gebeuren binnen het jaar volgend op het toekennen van de internationale beschermingsstatus. Als gevolg hiervan worden statushouders die zich niet langer in Griekenland bevonden toen hen de internationale beschermingsstatus werd verleend of die de noodzakelijke formaliteiten niet binnen deze periode van één jaar hebben vervuld uitgesloten van het programma.

Het HELIOS-programma biedt op zich geen huisvesting. In het kader van dit programma wordt financiële steun geboden aan begunstigden om hun huur te betalen, op voorwaarde dat zij reeds een huurcontract hebben afgesloten voor een periode van meer dan zes maanden en dat zij beschikken over een bankrekening. Deze financiële ondersteuning wordt geboden voor een periode van zes tot twaalf maanden, afhankelijk van de datum van indiening van de vereiste documenten. Het bedrag varieert van 230 euro voor een alleenstaande volwassene tot 800 euro voor een gezin van zes personen (met een toeslag om de waarborgsom en de installatiekosten in de nieuwe woning te dekken). Naast de voorwaarde van het hebben van een AFM (het fiscaal registratienummer) en een bankrekening, wordt de toegang tot huisvesting belemmerd door ernstige obstakels die verband houden met discriminatie en een gebrek aan betaalbare huisvesting. Bovendien moeten begunstigden, naast de huur, de facturen voor openbare diensten en andere uitgaven, zoals voedsel, zelf betalen. Bijgevolg is de hulp die begunstigden in het kader van het HELIOS-programma ontvangen vaak onvoldoende om hun levensonderhoud te garanderen.

Het risico om in een situatie van dakloosheid terecht te komen is voor begunstigden van internationale bescherming in Griekenland dus zeer groot, aangezien de toegang tot documenten en middelen die nodig zijn om huisvesting te bekomen niet mogelijk is binnen de periode van 30 dagen waarin zij hun opvangplaats moeten verlaten na het verkrijgen van internationale bescherming. Dit risico is nog toegenomen door de beëindiging van het ESTIA-programma, nu de begunstigden van dit programma dakloos zijn geworden. Zelfs begunstigden die het HELIOS-programma hebben doorlopen, dreigen opnieuw dakloos te worden nadat hun huurtoeslag is geëindigd. Zij kunnen niet langer een woning huren en de meesten van hen bevinden zich op straat. Begunstigden die als niet-geregistreerde bewoners in de kampen verblijven, hebben geen toegang tot voedsel of andere diensten. Uit het artikel "*Recognised refugees in Greece left without even minimal support after new interruption of HELIOS programme*" van RSA van 22 januari 2024 blijkt bovendien dat het HELIOS-programma op heden opnieuw stilgelegd is wegens een gebrek aan financiering. Dit is het enige officiële integratieprogramma in Griekenland waardoor begunstigden van internationale bescherming in Griekenland verstoken blijven van zelfs de minimale ondersteuning die het programma biedt. Zij lopen het risico om dakloos te worden en op straat te belanden.

Begunstigden van een internationale beschermingsstatus kunnen in theorie toegang krijgen tot tijdelijke opvangcentra voor daklozen die onderdak bieden voor drie tot zes maanden. Deze opvangcentra zijn echter niet uitsluitend bestemd voor begunstigden van een internationale beschermingsstatus en de toegang kan voor hen door tal van factoren, zoals het feit dat sommige centra alleen mensen accepteren die Grieks of Engels spreken, het feit dat gezinnen er niet worden aanvaard, het feit dat mensen met psychische stoornissen er niet worden toegelaten of het feit dat deze centra hun volledige capaciteit al bijna hebben bereikt, in de praktijk beperkt zijn. Sommige opvangcentra bieden alleen slaapzalen aan en eisen daarom dat de bewoners overdag naar buiten gaan, terwijl de duur van het verblijf in de slaapzalen niet langer kan zijn dan vijftien dagen tot een maand.

Wat de toegang tot werk betreft, voorziet de Griekse wet in een volledige en automatische toegang voor begunstigden van een internationale beschermingsstatus onder dezelfde voorwaarden als de nationale onderdanen, zonder de verplichting om een werkvergunning te verkrijgen.

In de praktijk moet echter rekening worden gehouden met hoge werkloosheidscijfers en extra obstakels als gevolg van de concurrentie met Griekssprekende werknemers, waarbij onderdanen van derde landen oververtegenwoordigd zijn in de werkloosheidsstatistieken. Veel begunstigden van een internationale beschermingsstatus zijn werkzaam in de informele economie, waardoor zij geen toegang hebben tot de sociale zekerheid, kwetsbaarder zijn en in bepaalde gevallen aan boetes worden blootgesteld.

Ook als steunprogramma's worden voorzien in het kader van de nationale strategie voor de integratie van begunstigden van internationale bescherming, blijkt uit de informatie waarover de Raad beschikt dat de door deze programma's voorziene acties in de praktijk niet worden uitgevoerd (*"Country Report: Greece. Update 2022"* van AIDA/ECRE van 8 juni 2023, p. 247). Uit deze informatie blijkt ook dat er voor begunstigden een aanzienlijk gebrek is aan informatie over de toegang tot de arbeidsmarkt.

Ten slotte blijkt uit de door de partijen verstrekte informatie dat begunstigden van internationale bescherming hindernissen ondervinden bij de afgifte van het fiscaal registratienummer (AFM) en dat dit hun toegang tot de arbeidsmarkt en hun registratie bij het werkloosheidsbureau in de weg staat (*"Country Report: Greece. Update 2022"* van AIDA/ECRE van 8 juni 2023, p. 247). De afgifte van een AFM kent aanzienlijke vertragingen. De procedure voor de bevoegde fiscale bureaus om de persoonsgegevens van vluchtelingen via de asiel dienst na te gaan duurt ongeveer twee maanden. Bovendien is wie zich wil inschrijven bij een belastingkantoor met het oog op het verkrijgen van het AFM verplicht om zijn verblijfsadres te certifiëren door middel van een attest van een opvangcentrum, een elektriciteitsrekening of een kopie van een huurcontract op zijn naam. Begunstigden die geen verblijfsvergunning hebben en/of dakloos zijn, kunnen dus geen AFM verkrijgen.

Wat de toegang tot de sociale zekerheid betreft, blijkt uit de informatie waarover de Raad beschikt dat niet alle begunstigden van een internationale beschermingsstatus toegang hebben tot sociale rechten en sociale uitkeringen (*"Country Report: Greece. Update 2022"* van AIDA/ECRE van 8 juni 2023, p. 249). In de praktijk zijn de moeilijkheden bij de toegang tot deze rechten te wijten aan bureaucratische barrières, waarbij geen rekening wordt gehouden met het onvermogen van begunstigden om bepaalde documenten, zoals documenten met betrekking tot de gezinssituatie, geboorteakten of diploma's, voor te leggen of zelfs aan de weigering van ambtenaren om hen de voorziene uitkeringen te verstrekken, wat in strijd is met het beginsel van gelijke behandeling waarin het Griekse recht en het Unierecht voorzien.

Uit de informatie waarover de Raad beschikt, blijkt ook dat er geen specifieke uitkering bestaat voor de begunstigden van een internationale beschermingsstatus om hun toegang tot het socialezekerheidsstelsel te garanderen (rapport *"Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights"* van RSA/PRO ASYL van maart 2023, p. 19-22).

De financiële tegemoetkoming die verzoekers om internationale bescherming ontvangen, die wordt beschouwd als onderdeel van de materiële hulp die hen in die hoedanigheid is toegekend, wordt automatisch niet meer uitbetaald van zodra de bank op de hoogte wordt gesteld van de beslissing om de verzoeker een internationale beschermingsstatus te verlenen, zelfs wanneer deze beslissing nog niet aan deze verzoeker werd meegedeeld.

Het gegarandeerde minimuminkomen (een toelage van 200 euro per huishouden met een aanvulling voor elke extra volwassene of kind) is formeel toegankelijk voor begunstigden van een internationale beschermingsstatus. Dit inkomen is volgens de Griekse wet echter bedoeld voor huishoudens met een geregistreerd adres dat moet worden bewezen door een huurcontract dat zes maanden vóór de aanvraag om toekenning van dit inkomen is ondertekend, en voor daklozen die onder de armoedegrens leven. In de praktijk sluit een dergelijke bepaling veel begunstigden, zoals individuen of gezinnen die door gebrek aan financiële middelen gedwongen worden om in te trekken bij personen of huishoudens die boven de armoedegrens leven, daklozen die geen dakloosheidsattest kunnen voorleggen of mensen die in kraakpanden of in informele vluchtelingenkampen wonen of die informeel naar kennissen verhuizen om te voorkomen dat ze op straat leven, uit. Op dezelfde manier geven de bevoegde Griekse autoriteiten (die geen tolkdiensten hebben en daarom niet kunnen communiceren met mensen die geen Grieks of Engels spreken) alleen dakloosheidsbewijzen uit aan mensen die formeel aantonen dat ze voldoen aan andere voorwaarden voor toegang tot sociale rechten – waaronder het bezit van verblijfsdocumenten –, zodat in de praktijk veel daklozen geen toegang hebben tot het gegarandeerde minimuminkomen. Ook mensen die subsidies ontvangen in het kader van het HELIOS woonbijstandsprogramma worden uitgesloten van dit minimuminkomen. Ten slotte wordt ook onderstreept dat de informatie over het bestaan van en de criteria voor het bekomen van dit minimuminkomen zelden wordt verstrekt aan begunstigden van internationale bescherming.

Wat de toegang tot de gezondheidszorg betreft, wordt eraan herinnerd dat begunstigden van een internationale beschermingsstatus die niet in het bezit zijn van een ADET geen sociale zekerheids-nummer

(AMKA) kunnen verkrijgen. Wie geen AMKA heeft, moet de kosten van medicijnen en analyses dragen en deze kosten kunnen exorbitant worden bij pathologieën die regelmatige gespecialiseerde medische controles vereisen. Bovendien worden bepaalde dringende medische onderzoeken niet vergoed, ook al beschikt de betrokkene over een AMKA. Ook kunnen mensen die over een AMKA beschikken maar niet verzekerd zijn geen medicijnen of onderzoeken meer krijgen van artsen uit de private sector. In dat geval kunnen voorschriften alleen worden verstrekt door artsen uit de publieke sector, waaronder de artsen in de opvangvoorzieningen.

De Raad herinnert eraan dat het bezit van een geldige ADET een voorwaarde is voor het verkrijgen van een fiscaal registratienummer (AFM), dat het openen van een bankrekening, de huur van onroerend goed of het verkrijgen van de AMKA mogelijk maakt. Sinds een besluit dat in december 2020 in werking is getreden, wordt voor asielzoekers automatisch een AFM aangemaakt bij hun beschermingsverzoek. Deze AFM gaat mee over naar de ADET. Statushouders zonder AFM moeten dit in persoon aanvragen bij een lokaal belastingkantoor in de woonplaats van de statushouder. Statushouders die geen woonplaats kunnen aantonen, verkrijgen geen AFM. Een AFM kan ook online aangevraagd worden; dit vereist de voorlegging van geldige identiteitsdocumenten alsook geldige reisdocumenten. Bij gebrek hieraan kan geen AFM worden verkregen. Het onlineplatform is enkel in het Grieks opgesteld. De afgifte van een AMKA is vereist voor de toegang tot de gezondheidszorg en de arbeidsmarkt. Om dit AMKA te bekomen, moet de begunstigde de Griekse autoriteiten vragen om zijn voorlopig verzekeringsnummer (toegekend aan verzoekers om internationale bescherming om tijdens de behandeling van hun verzoek toegang te krijgen tot de gezondheidszorg) om te zetten in een AMKA. Deze omzetting gebeurt binnen een maand na de afgifte van de ADET. Obstakels en langdurige wachttijden voor het verkrijgen van een ADET beïnvloeden de afgifte van het AMKA, waardoor begunstigten de voor de toegang tot het gezondheidszorgsysteem vereiste documenten worden ontcijgd.

De taalbarrière blijft het belangrijkste obstakel voor de toegang tot de gezondheidszorg voor begunstigten van een internationale beschermingsstatus. Afspraken in de publieke gezondheidszorg worden gemaakt via telefoonverkeer dat uitsluitend in het Grieks en tegen betaling verloopt. Wie geen Grieks spreekt, heeft dus geen directe toegang tot de openbare gezondheidszorginstellingen. Bovendien blijven ziekenhuizen in de regio Attica kampen met aanzienlijke tekorten aan tolkdiensten om met buitenlandse patiënten te communiceren.

De informatie waarover de Raad beschikt, wijst ook op talrijke tekortkomingen in de therapeutische ondersteuning van mensen met psychische problemen (rapport *“Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights”* van RSA/PRO ASYL van maart 2023, p. 27). Slachtoffers van foltering of geweld hebben door lacunes in zowel de identificatie- en certificeringsprocedure als in de zorgdiensten geen toegang tot adequate medische en psychologische zorg en revalidatie. Het enige programma dat aan slachtoffers van foltering een alomvattend pakket van multidisciplinaire zorg biedt en dat beheerd werd door Artsen Zonder Grenzen, werd in december 2021 beëindigd.

In deze zaak acht de Raad het passend dat ook de bijzondere situatie van begunstigten van een internationale beschermingsstatus wier ADET is vervallen wordt benadrukt.

Uit de door beide partijen verstrekte informatie blijkt dat de hernieuwing en/of de verlenging van een ADET van begunstigten van een internationale beschermingsstatus die vanuit een andere lidstaat van de Europese Unie naar Griekenland terugkeren uiterst moeilijk is en enkele maanden of zelfs meer dan een jaar kan duren. Begunstigten die niet langer over een geldige ADET beschikken kunnen te maken krijgen met zeer lange wachttijden voor de afgifte of verlenging van de verblijfsvergunning en andere noodzakelijke documenten voor de effectieve uitoefening van hun rechten als begunstigten. Bovendien lopen personen met een internationale beschermingsstatus na terugkeer uit een andere lidstaat een groot risico om voor langere tijd dakloos te worden (*“Country Report: Greece. Update 2022”* van AIDA/ECRE van 8 juni 2023, p. 222-225). Als de ADET vervalt, wordt de AFM automatisch gedeactiveerd waardoor een risico ontstaat dat een individu bepaalde rechten verliest, zoals uitkeringen verbonden aan tewerkstelling dan wel werkloosheid.

Het al dan niet hebben van een geldige ADET is dus een belangrijke factor voor de beoordeling van het risico voor begunstigten van een internationale beschermingsstatus in Griekenland om dakloos te worden of om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Dit geldt ook voor begunstigten die terugkeren uit een andere EU-lidstaat. Het ontbreken van een geldige ADET kan voor begunstigten die naar Griekenland terugkeren een aanzienlijk obstakel vormen voor de uitoefening van hun rechten als begunstigten in dit land en moet daarom in aanmerking worden genomen bij een toekomstgerichte beoordeling van de te verwachten levensomstandigheden van verzoeker als persoon die internationale bescherming geniet bij terugkeer naar Griekenland.

Uit de beschikbare informatie blijkt dat begunstigten van een internationale beschermingsstatus in Griekenland *in principe* via de internationale luchthaven van Athene naar Griekenland terugkeren vanuit andere Europese landen. Bij aankomst op de luchthaven ontvangen zij geen enkele informatie of voorlichting

over mogelijkheden *qua* huisvesting of stappen die zij moeten ondernemen om hun rechten in Griekenland te laten gelden, hoewel ze soms een in het Grieks geschreven nota ontvangen waarin hen wordt gevraagd om zich te richten tot de asiendienst wanneer ze geen documenten hebben. Er blijkt ook dat zij bij een terugkeer naar Griekenland voornamelijk in de regio Attica terechtkomen (rapport *“Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights”* van RSA/PRO ASYL van maart 2023, p. 5). De in deze regio aanwezige obstakels kunnen de teruggekeerde begunstigten dus treffen op het vlak van de toegang tot sociale bescherming, huisvesting, gezondheidszorg en werkgelegenheid. Bovendien beschikken de gemeentelijke integratiecentra (KEM), die begunstigten informatie en advies geven over de toegang tot documenten en bepaalde sociale rechten, in de regio Attica niet over voldoende tolkendiensten. Zij zijn dus enkel toegankelijk voor wie Grieks, Engels, Urdu of Farsi spreekt.

Op dezelfde manier blijkt uit de informatie waarover de Raad beschikt dat *“als gevolg van de substantiële achterstand van dossiers bij de Directie Vreemdelingenpolitie van Attica begunstigten van internationale bescherming die bij hun terugkeer naar Griekenland niet over een geldige ADET beschikken het risico lopen om geconfronteerd te worden met bijzonder lange wachttijden voor het verkrijgen en vernieuwen van hun ADET, zonder dewelke zij geen toegang hebben tot sociale voorzieningen, gezondheidszorg en de arbeidsmarkt”* (zie het rapport *“Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights”* van RSA/PRO ASYL van maart 2023, geciteerd in het *“Country Report: Greece. Update 2022”* van AIDA/ECRE van 8 juni 2023, p. 223, vrije vertaling).

Bovendien stelt de Raad, na lezing van de informatie waarover hij beschikt, vast dat in afwachting van de vernieuwing van de verblijfstitel soms een attest wordt afgegeven dat zes maanden geldig is. Ondanks dit attest ondervinden begunstigten van een internationale beschermingsstatus nog steeds obstakels bij de toegang tot diensten zoals de sociale bijstand, gezondheidszorg of de arbeidsmarkt omdat verschillende overheidsdiensten terughoudend zijn om dit attest te aanvaarden voor de toegang tot hun diensten. Dit attest zou ook begunstigten die wachten op de vernieuwing van hun verblijfsvergunning minder rechten geven dan andere migranten, of zelfs geen toegang tot deze rechten (*“Country Report: Greece. Update 2022”* van AIDA/ECRE van 8 juni 2023, p. 223: *“In afwachting van de afgifte van een nieuwe verblijfsvergunning krijgen begunstigten van internationale bescherming een attest van aanvraag (...) dat in 2022 zes maanden geldig is. Voor de afgifte van dit attest moet de aanvraag tot vernieuwing zijn geüpload naar het elektronische systeem “ALKYONI” (...). Volgens waarnemingen van de Griekse Raad voor Vluchtelingen (hierna “GCR”) kan de Asieleenheid voor Begunstigten van Internationale Bescherming de aanvraag uploaden tot vier maanden na de eerste indiening van de aanvraag tot vernieuwing. In de praktijk worden begunstigten van wie de verblijfsvergunning is verlopen en die in het bezit zijn van dit attest geconfronteerd met hindernissen bij de toegang tot diensten zoals sociale bijstand, gezondheidszorg en de arbeidsmarkt terwijl ze wachten op de vernieuwing van hun verblijfsvergunning. Voor zover de GCR weet, zijn publieke diensten zoals de Organisatie voor Arbeidsvoorziening (OAED) terughoudend om dit attest van aanvraag (...) te aanvaarden omdat het document geen foto of watermerk bevat of enige andere relevante wettelijke maatregel die de aanvaarding van het document mogelijk maakt. Het attest kent aan begunstigten minder rechten toe (bijvoorbeeld het recht op toegang tot de arbeidsmarkt, sociale zekerheid, openbare gezondheidszorg, enz.) dan het attest van artikel 8 L.4251/2014 dat wordt toegekend aan immigranten. In feite zijn de begunstigten van internationale bescherming met deze attesten enkel beschermd tegen detentie en hebben ze tijdens de vernieuwing van hun verblijfsvergunning tot geen enkel recht toegang. De GCR heeft verschillende klachten ingediend bij de Griekse Ombudsman met betrekking tot de bovengenoemde tekortkomingen, maar er zijn slechts enkele beslissingen genomen”*, vrije vertaling).

Uit de informatie waarover de Raad beschikt blijkt ook dat de aanvragen om verlenging sinds 2017 per e-mail bij de asielautoriteiten kunnen worden ingediend en dat de aanvaarding hiervan ook per e-mail aan de aanvrager wordt ter kennis gebracht (*“Country Report: Greece. Update 2022”* van AIDA/ECRE van 8 juni 2023, p. 223-225; rapport *“Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights”* van RSA/PRO ASYL van maart 2023, p. 6-12).

Omdat er in dit stadium geen rechtsbijstand wordt geboden, kunnen begunstigten van internationale bescherming die analfabeet zijn en/of niet over de nodige technische vaardigheden beschikken moeilijkheden ondervinden bij het aanvragen van de vernieuwing van hun verblijfsvergunning. Zodra de aanvraag is ingediend, moeten de Griekse autoriteiten de nodige controles uitvoeren, zoals het nagaan van het verleden van de aanvrager, alvorens ze de aanvraag kunnen registreren in de databank voor verblijfsvergunningen. Gezien het aantal aanvragen, het gebrek aan personeel bij de asielinstanties en de lange duur van het onderzoek door de politieke en gerechtelijke autoriteiten naar het verleden van de aanvrager, lijkt het erop dat deze fase van de procedure enkele maanden, en in sommige gevallen meer dan een jaar, kan duren. Tijdens deze periode ondervinden begunstigten dus grote moeilijkheden bij de toegang tot diensten zoals sociale bijstand, gezondheidszorg of de arbeidsmarkt, waardoor zij *de facto* in een precarie situatie terechtkomen. Als begunstigten een e-mail ontvangen waarin hen de toekenning van de gevraagde verlenging van hun verblijfsvergunning wordt meegedeeld, moeten zij binnen de zes maanden online een afspraak maken met

de bevoegde diensten van de Griekse politie om de nodige documenten voor de daadwerkelijke afgifte van een ADET neer te leggen. Hier geldt een gemiddelde wachttijd van twee weken. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen. Het duurt vervolgens 1,5 maand vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk op de hoogte gebracht van het moment van de materiële afgifte van hun nieuwe verblijfstitel. De asielautoriteiten publiceren op hun website namelijk een lijst met nummers van de dossiers waarin vernieuwde ADET's klaar zijn om op de aangegeven dag opgehaald te worden, zodat deze databank wekelijks moet worden geraadpleegd. Als de begunstigde zich niet op de aangegeven datum aandient, plannen de asielinstanties niet automatisch een nieuwe afspraak. De begunstigde moet dit aanvragen. Voor deze stap is fysieke aanwezigheid in Griekenland vereist, aangezien een dergelijke aanvraag niet per telefoon of e-mail kan. In het licht van de talrijke hierboven genoemde administratieve, technologische en taalgerelateerde barrières lijkt het voor een begunstigde van internationale bescherming die in een andere lidstaat een nieuw verzoek om internationale bescherming indient bijzonder moeilijk om vanuit het buitenland reeds stappen te ondernemen voor de vernieuwing van de ADET indien de verblijfstitel verlopen is om zo de beschreven moeilijkheden inzake de leefomstandigheden in Griekenland in afwachting van de afgifte van de vernieuwde ADET te vermijden en aldus niet in een precarie situatie terecht te komen.

Uit de landeninformatie in het rechtsplegingsdossier volgt verder dat personen die onder de oude procedure, geldend onder het presidentieel decreet 114/2010, dus voor januari 2020, internationale bescherming kregen, een hernieuwing van hun verblijfsvergunning moeten vragen bij het directoraat van de Griekse vreemdelingenpolitie. Bij de hernieuwingsaanvraag moet worden aangetoond dat er nog steeds vervolging is in het land van herkomst. Een beslissing volgde gewoonlijk een jaar na de hernieuwingsaanvraag. Sinds 2019 worden echter weinig beslissingen over hernieuwing genomen. Er liggen verschillende redenen aan de basis van deze achterstand. Wegens de grote achterstand heeft een groot aantal begunstigden van internationale bescherming gedurende meer dan een jaar geen toegang tot de arbeidsmarkt, sociale bijstand en soms gezondheidszorg waardoor ze worden blootgesteld aan ontbering en dakloosheid. In afwachting van de vernieuwing van de verblijfstitel wordt een attest afgegeven maar dit attest bevat geen foto, watermerk of enig andere wettelijke bepaling die toelaat dat het wordt aanvaard door andere Griekse overheidsdiensten. In januari 2020 verzond het Griekse middenveld een klachtenbrief naar de bevoegde instanties, maar de problematiek werd nog niet opgelost. Later op het jaar 2020 werd een wet voorzien waar het onderzoek en hernieuwing van verblijfsvergunning voor begunstigden van internationale bescherming onder de oude procedure, nu worden behandeld door het bevoegde en gewoonlijke directoraat. Niettemin heeft deze wet het probleem van achterstand in het uitreiken van verblijfsvergunningen niet opgelost, noch het gegeven dat het attest dat worden gegeven in afwachting van de hernieuwing van de verblijfsvergunning, de facto wettelijk ongeldig is.

("For those granted international protection under the "old procedure" prescribed by Presidential Decree 114/2010, the renewal procedure is conducted by the Aliens Police Directorate (Διεύθυνση Αλλοδαπών). Within the framework of this procedure, the drafting of a legal document for the renewal application is required. Based on available Country of Origin Information (COI), the application must demonstrate that reasons of persecution still exist. The decision used to be issued after a period of more than a year. In 2022, 651 applications for renewal were submitted before the Aliens Police Directorate. Out of those, 419 were positive, 57 were rejected and 175 are still pending.1138 The delay in the renewal procedure is caused due to the delay by Courts to provide data for potential ongoing criminal proceedings against beneficiaries and by the size of the administrative files of beneficiaries and the fact the files are available only in hard copy and not digitally. Due to these delays, a large number of beneficiaries of international protection, for over a year, have no access to the labour market, social security, social welfare and sometimes healthcare, thus facing destitution and homelessness. The certificate of application (βεβαίωση κατάθεσης αίτησης ανανέωσης άδειας διαμονής) provided by the Aliens Directorate, similarly to the certificate of application provided by the Asylum Service, lacks a photo or a watermark and any relevant legal provisions allowing the document to be accepted by other Greek Public Authorities. Moreover, this certificate has no expiration date. In January 2020, GCR and other organisations sent a letter of complaint to the Secretary General of the Ministry of Citizen Protection, however the issue has yet to be resolved by the time of writing. The adoption of Law no. 4703/2020 (Government Gazette A 131/10.7.2020) provided for the transfer of the relevant competences to the General Secretariat of Public Order of the Ministry of Citizen Protection. The examination, renewal, and service of residence permits for the beneficiaries of international protection of the so called "old procedure" are now handled by the competent Directorate. However, the adoption of this law has not solved the problem either with the delay of residence permits of beneficiaries of international protection or with the practically legally invalid certificate of submission of an application for renewal of a residence permit.")

(vrije vertaling: "Voor wie internationale bescherming bekam op grond van de "oude procedure", voorgeschreven door presidentieel decreet 114/2010, wordt de verlengingsprocedure uitgevoerd door het directoraat Vreemdelingenpolitie (Διεύθυνση Αλλοδαπών). In het kader van deze procedure is het opstellen van een juridisch document voor de verlengingsaanvraag vereist. Op basis van de beschikbare informatie over landen van herkomst (COI) moet de aanvraag aantonen dat er nog steeds redenen voor vervolging bestaan. Vroeger werd het besluit na meer dan een jaar afgegeven. In 2022 werden bij de Directie

Vreemdelingenpolitie 651 verlengingsaanvragen ingediend. Daarvan waren er 419 positief, werden er 57 afgewezen en zijn er nog 175 in behandeling.¹¹³⁸ De vertraging in de verlengingsprocedure wordt veroorzaakt door de vertraging bij de rechtbanken bij het verstrekken van gegevens over mogelijk lopende strafrechtelijke procedures tegen begunstigden en door de omvang van de administratieve dossiers van begunstigden en het feit dat deze bestanden enkel op papier en niet digitaal beschikbaar zijn. Als gevolg van deze vertragingen heeft een groot aantal begunstigden van internationale bescherming al meer dan een jaar geen toegang tot de arbeidsmarkt, de sociale zekerheid, de sociale voorzieningen en soms de gezondheidszorg, en dus te maken met armoede en dakloosheid. Het certificaat van aanvraag (βεβαίωση κατάθεσης αίτησης ανανέωσης άδειας διαμονής), afgegeven door de Directie Vreemdelingen, evenals het certificaat van aanvraag, afgegeven door de Asieldienst, ontbreken een foto of een watermerk en alle relevante wettelijke bepalingen die maken dat het document door andere Griekse overheidsinstanties kan worden geaccepteerd. Bovendien heeft dit certificaat geen vervaldatum. In januari 2020 stuurden de GCR en andere organisaties een klachtenbrief naar de secretaris-generaal van het ministerie van Burgerbescherming, maar op het moment van dit schrijven is de kwestie nog niet opgelost. De goedkeuring van wet nr. 4703/2020 (Government Gazette A 131/10.7.2020) voorzag in de overdracht van de relevante bevoegdheden aan het Secretariaat-Generaal van Openbare Orde van het Ministerie van Burgerbescherming. Het onderzoek, de verlenging en de betekening van verblijfsvergunningen voor begunstigden van internationale bescherming volgens de zogenaamde "oude procedure" worden nu afgehandeld door het bevoegde directoraat. Deze wet heeft de problemen wat betreft de vertraging van de verblijfsvergunningen van begunstigden van internationale bescherming en wat betreft het vrijwel juridisch ongeldige certificaat van indiening van een aanvraag tot verlenging van een verblijfsvergunning echter niet opgelost.") (AIDA, "Country report: Greece", juni 2023, p. 224-225)

Verschillende instellingen, waaronder de Ombudsman, de nationale Commissie voor de Mensenrechten, de Europese Commissie, het Asielagentschap van de Europese Unie en de autoriteiten van andere lidstaten, hebben al hun bezorgdheid geuit over de administratieve moeilijkheden waarmee begunstigden van een internationale beschermingsstatus bij hun terugkeer naar Griekenland worden geconfronteerd en over de impact ervan op hun levensomstandigheden (rapport "*Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights*" van RSA/PRO ASYL van maart 2023, p. 12). Toch blijven er langdurige vertragingen bestaan bij de behandeling van deze dossiers, met rechtstreekse gevolgen voor de situatie van wie uit andere lidstaten wordt gerespatriëerd.

Uit de informatie in het rechtsplegingsdossier blijkt ten slotte dat, naast een zekere mate van zelfredzaamheid en de afwezigheid van bijzondere kwetsbaarheden, het voor een begunstigde van een internationale beschermingsstatus die nog niet in het bezit is gesteld van een ADDET of wiens ADDET is vervallen ook noodzakelijk is dat deze beschikt over middelen, een netwerk of andere ondersteuning om, in afwachting van de verlenging van zijn Griekse verblijfsdocumenten -wat enige tijd kan duren- het hoofd te kunnen bieden aan de moeilijkheden waarmee hij na zijn terugkeer naar Griekenland tijdens deze wachtperiode te maken kan krijgen wat betreft de toegang tot de gezondheidszorg, de arbeidsmarkt, de sociale bijstand en de huisvesting.

Ten slotte blijkt uit de meest recente informatie waarover de Raad beschikt dat de Europese Commissie in januari 2023 een inbreukprocedure tegen Griekenland is opgestart wegens de onjuiste omzetting van artikel 29 van de richtlijn 2011/95/EU (rapport "*Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights*" van RSA/PRO ASYL van maart 2023, p. 3, 19 en 20).

Uit deze informatie blijkt dat de voorwaarden met betrekking tot de verblijfsduur waarvan de toekenning van talrijke sociale tegemoetkomingen afhankelijk is, geen rekening houden met de bijzondere situatie van begunstigden van een internationale beschermingsstatus. Dit heeft een verschil in behandeling tot gevolg tussen begunstigden van internationale bescherming en Griekse onderdanen, waarbij begunstigden *de facto* worden uitgesloten van verschillende vormen van sociale bijstand. Dit is het geval voor de verblijfsuitkering (waarvoor een legaal en duurzaam verblijf van vijf jaar in Griekenland vereist is), de geboortetoeelage (toegankelijk voor alle moeders die twaalf jaar lang ononderbroken legaal op Grieks grondgebied verblijven), de maandelijkse kinderbijslag (toegankelijk voor wie vijf jaar permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft), invaliditeitsuitkeringen (die met name een onderzoek door een accreditatiecentrum vereisen waaruit blijkt dat wie om betaling van deze uitkeringen verzoekt voor ten minste 67% arbeidsongeschikt is), evenals uitkeringen voor niet-verzekerde gepensioneerden (toegankelijk voor wie vijftien jaar lang permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft).

Volgens sommige bronnen vormt indirecte discriminatie van begunstigden van een internationale beschermingsstatus met betrekking tot de toegang tot sociale uitkeringen een structurele tekortkoming (rapport "*Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights*" van RSA/PRO ASYL van maart 2023, p. 20). Dit werd dan ook recent benadrukt in het document INFR(2022)2044, waarmee de Europese Commissie de inbreukprocedure tegen Griekenland inleidde

wegens de onjuiste omzetting van artikel 29 van richtlijn 2011/95/EU. Deze *de facto* uitsluiting van begunstigden van de toegang tot bepaalde sociale uitkeringen is het gevolg van een politieke keuze van de Griekse autoriteiten die gezien de strekking van de informatie over deze kwestie niet lijkt te zullen veranderen. Uit deze informatie blijkt echter niet of de Griekse autoriteiten de brief van de Europese Commissie hebben beantwoord, noch wat de strekking van hun antwoord zou zijn.

Gelet op het voorgaande kan de Raad niet anders dan besluiten dat de huidige situatie van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland op dit ogenblik bijzonder problematisch is.

Aanzienlijke bureaucratische hindernissen, de lengte van de procedures voor de afgifte of vernieuwing van documenten die toegang geven tot fundamentele socio-economische rechten, de politieke visie van de Griekse autoriteiten die zich richten op de zelfredzaamheid van de begunstigden van internationale bescherming, de tekortkomingen bij de uitvoering van bestaande integratieprogramma's, het gebrek aan tolkdiensten in de publieke en gezondheidszorginstellingen, evenals de discriminatie bij de toegang tot verschillende socialezekerheidsuitkeringen (gevisieerd in de door de Europese Commissie in januari 2023 gestarte inbreukprocedure) vormen barrières die ervoor zorgen dat vele begunstigden binnen de Griekse samenleving in (zeer) preciaire omstandigheden leven.

Uit het rapport "*Racist Violence Recording Network expresses serious concern over escalating targeting of refugees and migrants*" van RSA van 28 augustus 2023, blijkt bovendien dat het netwerk zich zorgen maakt dat er in Griekenland een klimaat bestaat dat wordt gekenmerkt door doelwitvorming en racistische houdingen ten opzichte van vluchtelingen en migranten. Dit gaat bovendien volgens hen niet alleen uit van burgers, maar ook van het politieke en publieke discours waarbij publieke vertegenwoordigers van partijen in het Griekse parlement zich negatief uitlaten. Uit een ander rapport van RSA ("*Rule of law backsliding continues in Greece*" van 27 januari 2023) blijkt dat er in Griekenland zich een heel aantal incidenten van politiegeweld en willekeur voordoen en dat dit geen geïsoleerde gevallen betreffen, maar eerder een frequent en steeds vaker voorkomend fenomeen. Bovendien zou er een gebrek zijn aan adequaat onderzoek naar meldingen van zulke feiten waar feitelijke straffeloosheid voor de betrokken politieagenten uit voortvloeit. Uit het rapport "*Racist Violence Recording Network expresses serious concern over escalating targeting of refugees and migrants*" blijkt daarentegen wel dat de Griekse autoriteiten onderzoek voeren naar gepleegde racistische incidenten waarbij zij duidelijk tonen dat illegale daden ingegeven door racisme niet onbestraft mogen blijven. In het rapport "*Rule of law backsliding continues in Greece*" wordt verder ook nog benadrukt dat mensenrechtenorganisaties in Griekenland strafrechtelijk vervolgd worden waardoor hun werk bemoeilijkt wordt en zij gedwongen worden om hun werk stop te zetten. Bovendien zou Griekenland onafhankelijk onderzoek van dergelijke praktijken verhinderen.

De Raad herinnert er echter aan dat de tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken, "*een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid (moeten) bereiken, wat afhangt van alle gegevens de zaak*" (HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, *Ibrahim e.a./ Bundesrepublik Deutschland*, pt. 89). Deze drempel "*wordt dus niet bereikt in situaties die, ook al worden zij gekenmerkt door een grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden van de betrokken persoon, geen zeer verregaande materiële deprivatie meebrengen waardoor deze persoon in een situatie terechtkomt die zo ernstig is dat zijn toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling*" (*ibid.*, pt. 91).

Rekening houdend met de ter beschikking gestelde informatie overweegt de Raad in de huidige stand van zaken dat er niet kan worden geconcludeerd dat (i) de levensomstandigheden van begunstigden van een internationale beschermingsstatus in Griekenland zodanig zijn dat deze begunstigden, als zij naar daar zouden terugkeren, *a priori* allemaal automatisch geconfronteerd zouden worden met een reëel risico om terecht te komen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie waartegenover de Griekse autoriteiten onverschillig (zouden) staan en dat (ii) een meer diepgaande individuele beoordeling niet langer nodig is. De hoger vermelde informatie over de situatie in Griekenland is op zichzelf niet voldoende om zonder meer te concluderen dat de bescherming die wordt geboden aan iedereen die daar internationale bescherming heeft bekomen, niet langer effectief of voldoende zou zijn, noch dat alle statushouders bij een terugkeer naar Griekenland zullen terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, ook al wordt de situatie daar gekenmerkt door grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden.

Het bovenstaande neemt niet weg dat er een zeer preciaire situatie is waardoor de grootste voorzichtigheid en zorgvuldigheid zijn geboden bij de beoordeling van beschermingsverzoeken van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland. In dit verband moet rekening worden gehouden met "*alle gegevens van de zaak*" (HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, *Ibrahim e.a./ Bundesrepublik Deutschland*, pt. 89) en is het noodzakelijk om het verzoek om internationale bescherming van verzoeker op basis van zijn individuele omstandigheden te beoordelen. Daarbij komt het aan verzoeker

toe om in dit verband de nodige concrete elementen aan te reiken die van aard zijn om het vermoeden dat hij zich op de beschermingsstatus die hem in Griekenland werd verleend en de daaruit voortvloeiende rechten kan beroepen en dat hij niet terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, te weerleggen.

4.3.4.2. Wat haar individuele situatie betreft, blijkt in de huidige stand van zaken dat er geen duidelijkheid bestaat over de beschermingsstatus die verzoekende partij gekregen heeft in Griekenland. Uit het administratief dossier kan enkel afgeleid worden dat zij een status verkregen heeft, maar er kan niet uit opgemaakt worden of dit de vluchtelingenstatus of de subsidiaire beschermingsstatus betreft (administratief dossier, map 7, landeninformatie, stuk 2). Uit een lezing van de notities van het persoonlijk onderhoud blijkt bovendien dat aan verzoekende partij geen vragen gesteld werden om verduidelijking te geven over haar status. Daarnaast kan uit de verklaringen van verzoekende partij afgeleid worden dat zij op het moment dat zij haar status verkregen heeft, in het bezit gesteld werd van een tijdelijk document, dat 20 dagen geldig was, dat haar de toestemming gaf om naar Athene te reizen. Op het eerste zicht lijkt dit het tijdelijk document te zijn dat personen krijgen in afwachting van de aflevering van hun verblijfsdocumenten (AIDA, “*Country Report: Greece. Update 2022*”, 8 juni 2023, p. 222 en Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, “*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*”, juni 2022, p. 13). Hierover werden door de *protection officer* echter ook geen vragen gesteld tijdens het persoonlijk onderhoud waardoor dit niet met zekerheid gesteld kan worden. De verklaringen van verzoekende partij lijken echter wel overeen te stemmen met de beschikbare landeninformatie, maar het komt de commissaris-generaal toe om na te gaan om hierover duidelijkheid te scheppen.

Daarenboven verklaart verzoekende partij dat zij op weg naar Athene in Thessaloniki door de Griekse politie opgepakt werd, dat haar papieren afgenomen werden en dat zij vervolgens per auto naar Turkije gebracht werd (NPO, p.4). Zij legde in het kader van deze verklaringen printscreens voor die mailverkeer tussen haar halfbroer en het Griekse consulaat-generaal in Istanbul tonen (administratief dossier, map 6, documenten, stuk 4). De briefwisseling waarop deze printscreens betrekking hebben dateren van mei en juni 2022. Dit is de periode nadat de verzoekende partij de internationale bescherming verkreeg in Griekenland. De commissaris-generaal stelt dat verzoekende partij er niet in slaagt om hard te maken dat zij effectief te maken heeft gekregen met een *pushback* naar Turkije vanuit Griekenland en dat er uit de voorgelegde communicatie niet afgeleid kan worden dat zij verwijst naar en aanspraak maakt op de toegekende Griekse verblijfsstatus. Bovendien insinueert de *protection officer* tijdens het persoonlijk onderhoud dat verzoekende partij vrijwillig naar Turkije teruggekeerd is om van daaruit naar België te reizen om een nieuw verzoek om internationale bescherming te kunnen indienen (NPO, p. 6). Deze veronderstelling wordt echter op geen enkele wijze gestaafd. Er werden door de *protection officer* tijdens het persoonlijk onderhoud weinig tot geen vragen gesteld over de eventuele gedwongen terugkeer naar Turkije en er werden geen vragen gesteld over de printscreens van het mailverkeer die verzoekende partij ter ondersteuning van haar verklaringen neerlegde. In de aanvullende nota brengt de verzoekende partij andere printscreens bij die dateren van maart 2022. Gelet op de beperkte vraagstelling tijdens het persoonlijk onderhoud en de stukken gevoegd aan de aanvullende nota, komt het aan de verwerende partij om nader onderzoek te voeren naar de verklaringen van de verzoekende partij dat zij gedwongen werd teruggestuurd naar Turkije nadat zij er internationale bescherming verkreeg, doch vooraleer zij in het bezit werd gesteld van de vereiste verblijfsdocumenten.

4.3.4.3. Gelet op het geheel van de voorliggende elementen – met name (i) de actuele en nieuwe landeninformatie waaruit onder meer blijkt dat de situatie voor statushouders in en bij terugkeer naar Griekenland is verslechterd en erg precair kan zijn, waardoor zij kunnen terechtkomen in moeilijke en schrijnende levensomstandigheden met belemmeringen inzake de toegang tot onder andere socio-economische en medische hulp, (ii) het gegeven dat verzoekende partij op heden niet over een Griekse verblijfsvergunning beschikt en verklaart enkel een tijdelijk document gekregen te hebben dat vervolgens vernietigd werd en (iii) het gegeven dat er geen afdoend onderzoek gebeurd is naar de voorgehouden gedwongen terugkeer naar Turkije en de documenten die zij hierover bijbracht – acht de Raad een verder en gedegen onderzoek aangewezen.

4.3.5. Gezien de grenzen van de ondervraging tijdens de terechtzitting en gelet op ontbreken van verdere mogelijkheden tot onderzoek, kan de Raad het beschermingsverzoek van verzoekende partij niet op nuttige wijze evalueren in het kader van een devolutief beroep.

Rekening houdend met wat voorafgaat alsook met het gegeven dat hij niet de nodige onderzoeksbevoegdheid heeft, ontbreekt het de Raad aldus aan essentiële elementen om te komen tot de in artikel 39/2, § 1, tweede lid, 1° van de Vreemdelingenwet bedoelde bevestiging of hervorming zonder aanvullende onderzoeksmaatregelen te moeten bevelen. Bijgevolg dient de bestreden beslissing te worden vernietigd overeenkomstig artikel 39/2, § 1, tweede lid, 2° van de Vreemdelingenwet en artikel 39/76, § 2 van de Vreemdelingenwet.

OM DIE REDENEN BESLUIT DE RAAD VOOR VREEMDELINGENBETWISTINGEN:

Artikel 1

De beslissing genomen door de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen op 13 februari 2023 wordt vernietigd.

Artikel 2

De zaak wordt teruggezonden naar de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting op dertig april tweeduizend vierentwintig door:

M. RYCKASEYS, kamervoorzitter,

M. DENYS, griffier.

De griffier, De voorzitter,

M. DENYS

M. RYCKASEYS